

Golem

Golem

Koen Stuyck

Het verhaal in dit boek is fictie. Namen, personen, plaatsen en gebeurtenissen zijn ofwel een product van de verbeelding van de auteur, of worden fictief gebruikt. Elke gelijkenis met bestaande personen, dood of levend, of met bedrijven en gebeurtenissen is louter toevallig.

Copyright © Koen Stuyck, 2014

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur. *No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission by the author*

Coverontwerp: Bert Want
ISBN: 9789402125443

www.golemhetboek.eu

Aan mijn levenspartner Gunilla de Graef die me de kans en de mogelijkheid schonk dit boek te schrijven. Ook voor haar grondige lectuur hoofdstuk per hoofdstuk: ze zag het boek groeien en hielp me vooruit met haar vele waardevolle suggesties. Haar af en toe vlijmscherpe kritiek redde me van de al te makkelijke weg want die leidt zoals altijd in het leven nergens heen waar het interessant is om te gaan.

Laat ons spelen
De roulette draait
De bal is aan het rollen
Laat ons spelen

Stoor ons niet
Met uw wild gestaar
Verveel ons niet
Met uw kritische overwegingen
Uw laatdunkend getwijfel
Laat ons ijskoud
Uw gesteven waarheden
kraken onder ons gekreukel

Proloog

Vanuit mijn raam zie ik de golven van de Stille Oceaan aanrollen. Het zou een kalmerend effect moeten hebben maar voor mij valt er niets te kalmeren. Ik ben eenvoudig gevangene van wat niet had mogen gebeuren. De oceaan, hoe machtig ook, zal daar niets aan veranderen. We kunnen elke dag gaan zwemmen als we willen, maar er zijn weinigen die dat doen. Ik al helemaal niet. Ik heb angst om de controle te verliezen als ik zou zwemmen. Soms, als ik mijn methadon pas gehad heb, trek ik me terug in mijn kamer, en dan blijf ik uren kijken naar de zee. Mijn angsten lossen dan op in de opkomende mist in mijn hoofd. En dan verschijn jij. Je staat op in de branding en loopt het strand op.

Zou je vannacht niet nog eens in mijn dromen kunnen verschijnen? Ik heb je nodig om de donkere uren door te komen. De nachten zijn soms zo lang. Slapen verliest zijn betekenis. De uren zijn als de grote zeeschildpadden die hier soms het strand opkruipen. Elke nacht opnieuw lig ik te wachten op het licht want samen met het licht komen de dromen. Als ik geluk heb, dan ben jij daar, en als ik je dan zie dan weet ik dat het een goede droom wordt en dan wil ik niet meer wakker worden. Gelukkig heb ik de verzorgers zo ver gekregen dat ze me niet meer wakker maken voor het ontbijt. Ach, ze begrijpen het wel, het zijn echte professionals. Ik ben hier niet eens het zwaarste geval. Ze hebben me tussen verlaafde oorlogsveteranen gestoken. Het is duidelijk een geval van Goddelijke voorzienigheid dat ik, Vince De Geere, een rijkeluiszootje uit Texas met politieke connecties, geconfronteerd moet worden met hun ellende en hun beschadigde blik op het leven. Alleen hun patriotisme is ongeschonden. Al mijn reizen van de voorbije twee jaar konden me niet voorbereiden op hun horrorverhalen. En ik kan onmogelijk met hen praten over de tragische gebeurtenissen in mijn eigen familie.

Er is wat gebeurd Brenda. De jongens zijn te weten gekomen wie mijn vader is. Ze hebben me te grazen genomen. Het gaat niet goed met me. Mijn ribben zijn gebroken en ademen doet pijn... Maar ik kom er wel weer bovenop. En ik kan het hen niet kwalijk nemen. Om één of andere reden had iemand het plots door.

Het ging razendsnel rond. De zoon van senator Marcus de Geere, de man die hen de hel in stuurde en hen dan liet vallen zoals een baksteen. Het zijn eenvoudige Amerikaanse jongens. Ze zijn in het leger gegaan om een beter leven te vinden. Misschien droomden ze van de heroïek van de oorlog. Of ze zochten gewoon een eerlijke en vaste job, om hun familie te onderhouden. Er was hun wijsgemaakt dat ze niet echt zouden moeten vechten in Irak. Het zou allemaal wel meevallen. Ze zouden een volk gaan bevrijden en de mensen zouden hen met open armen ontvangen. 'Zouden'...

Als ik het ziekenhuis uit mag, volgende week, wordt ik overgeplaatst. Niet meer aan zee, daar zat ik toch maar alleen op mijn kamer. Het wordt een centrum ergens in de heuvels boven L.A. Ik was op de goede weg, Brenda.

Er is een droom die vaak terug komt. Ik moet je die beschrijven want ik wordt er wanhopig van. Hij spookte al in Jordanië door mijn hoofd, voor ik jou ontmoette. Ik heb je er nooit over verteld omdat ik me zo goed bij je voelde en die droom deed me teveel denken aan mijn zusje.

De droom speelt zich af in mijn appartement in San Francisco. In die tijd had ik een vriend die erg goed kon tekenen. Hij ging naar de tekenacademie en was een grote fan van Alan More. Dave verzon stripverhalen en haalde zijn inspiratie bij de gewone verhalen van mensen uit zijn buurt. Hij had een neus voor gênante toestanden. Dave had er een handje van weg om, als ik een blauwtje opliep, onmiddellijk zijn tekenblok boven te halen.

In de droom is dus alles getekend. Er is een soort feestje aan de gang en ik zie mijn zus. Ze staat arm in arm met haar beste vriendin, Emily. Abigail heeft een arm om Emily's middel geslagen. Ze draagt een diep uitgesneden jurk met haar schouders bloot. Beide staan met hun rug naar me toe. De muziek is luid en ik hoor niet wat ze elkaar vertellen. Er loopt ook allerlei volk in de weg. Tot zo ver niets bijzonder zou je zeggen. Tot plots de deur van het appartement openzwaait zonder dat iemand die van binnenuit heeft geopend. In de deuropening zie ik een man verschijnen, een echte man, geen getekende figuur. Vreemd genoeg stapt hij achteruit binnen, alsof hij nog met iemand op de gang in gesprek is. Hij draait zich om. Ik ken hem. Jij hebt hem ook een keer ontmoet, op de bus naar Petra. Het was toen bloedheet maar wij hadden er geen last van. We hadden elkaar net ontmoet, jij en ik.

Je weet hoe dat gaat in dromen, ik vind het niet vreemd dat hij daar is, ook al kan hij er natuurlijk niet zijn. Hij negeert iedereen in de kamer en kijkt naar mij. Recht in mijn ogen, alsof hij zeker wil zijn dat hij mijn volle aandacht heeft. Ik kijk hem aan en begin te huiveren. De man strekt langzaam zijn arm en wijst, zonder

zijn ogen van mij af te wenden, naar Abi, alsof hij haar beschuldigde van iets. Of was het mij die hij beschuldigde? Ik weet het niet, op dat moment schiet ik steevast wakker.

Ik kan het niet meer. Ik kan dit niet meer. Jou ben ik kwijt. Mijn zus ben ik kwijt, mijn moeder, mijn vader. Vrienden heb ik niet meer. Ik lig hier in dit lege ziekenhuis vol met lege mensen. Ademen gaat moeilijk. Ik wil alleen maar mijn portie methadon. Mijn leven is een lachertje, Brenda, het is niets meer, een uitgetrapte sigaret. En deze teringlijder is te laf om er een eind aan te maken.

Het is gebeurd. De inschrijving is weg. Alles gaat veranderen. Ik heb me aangemeld voor een nieuw programma, "re-emerge", ze gaan me helpen een nieuwe start te maken. Het is wel in New York, stel je voor, maar dat hindert niet. Ik vertrek volgende week. De vrouw aan de telefoon zei dat ik alles achter me zou kunnen laten. En dat is wat ik wil. Schoon schip maken. Het verleden doen verschrompelen tot niets... helemaal niets.

Het theebuiltje scheurde. Met een plof sprong het stoffen zakje van het lepeltje en plonsde in de hete thee.

"Verdomme", vloekte Aart binnensmonds, met het labeltje nog in zijn hand. Vanuit zijn ooghoek meende hij één van de andere klanten te zien glimlachen. Wrevelig keek hij terug naar zijn kop. Er dreef een bruine wolk theedroesem in. "Ook dat nog", mompelde hij en reikte naar zijn jas op de stoel naast hem om zijn notaboekje te pakken. Er viel een zakdoek uit. Een steek ging door zijn hart. Sanne hield van zijdezacht. Ze had veel dingen van zijde. Hem waren affectieve associaties met materialen vreemd maar hij had haar die dingen gekocht om haar te plezieren.

Waarom had ik haar de bons gegeven? Vroeg hij zich voor de zoveelste keer die ochtend af. 'You've got a good thing going...' Die verdomde Queen-hit. Hoe vaak hadden ze die niet samen mee gebruld? Hij bladerde intussen door zijn notaboekje naar de laatste pagina en schudde zijn hoofd.

Wat zei die advocate nu vanochtend? "Hoe is het te verklaren dat de vertrouwensmagistraat op 27 oktober 2008 de toestemming geeft om Rony D. in de val te lokken met een pseudokoop, terwijl steeds is beweerd dat diezelfde Rony D. op 24 november 'out of the blue' telefonisch contact opnam met de eerste undercoveragent?" Ze heeft gewoon het Openbaar Ministerie schaakmat gezet. Daarmee zet ze de politie in zijn hemd... en dat met dit vriesweer, grijsde hij plots. Zijn humeur keerde een hele slag, nu de draagwijdte van die uitspraak tijdens de ochtendessie in de rechtbank tot hem doordrong. Hij zag de smeuiige titel van zijn stuk al in de krant staan: "politie valt over eigen leugens in valsmunterszaak." Dat wordt de voorpagina. Snel bellen naar de redactie voor die gluiperd D'Haese zijn euro valt, al valt dat niet te verwachten, met zo'n manusje-van-alles. Die jongen moet van fait divers van fait divers rennen, en intussen ook nog stadhuis én gerecht volgen. Hij wordt uitgeperst als een onrijpe citroen, dacht hij, en misschien zou hij hem wel wat wegwijs willen maken in de gangen van 'het paleis' als hij maar niet zo'n ettertje zou zijn. Afijn, eerst bellen. Hij rekende af bij Rita aan de toog en liep haastig de brasserie uit, ondertussen knikkend naar meester Develder. Die pulkte zoals altijd aan zijn witte sik terwijl hij met zijn geheel eigen loensende oogopslag de bruine plek droesem monsterde die van Aart's hemd naar beneden schoof.

"Fuck", vloekte Aart nog eens binnensmonds.

"Dus de verantwoordelijke magistraat daagde gewoon niet op?"

"Nee, neen. De Hartog had de hele undercoveroperatie onder zijn bevoegdheid maar tijdens het proces waar de commandant en de coördinator van de undercoveragenten moesten getuigen stuurde hij zijn kat. De verantwoordelijken bleven uitermate vaag en de agenten zelf die logen dat ze zwart zagen."

"Waren die er ook dan?"

"Nee, die werden live via videoconferentie ondervraagd vanuit de kazerne, ze waren onherkenbaar gemaakt."

"En wat is nu de conclusie?"

"Wel ja," ging Aart ongeduldig verder, "Rony Deventer ontspringt de dans hé. Hij heeft altijd volgehouden dat hij op vraag van de undercoveragenten in de drugszaak is gestapt om een Nederlandse drugsbaas te kunnen klissen. In ruil zouden ze hem ontseinen in de politiecomputer na zijn veroordeling tot vijf jaar cel. Hij was zelfs veroordeeld bij verstek op uitdrukkelijke vraag van de undercoveragenten, beweerde hij zelf. Anders zou de politie haar gouden tipgever kwijt geweest zijn. In ieder geval bleven de agenten hem opzoeken, waarmee ze het gerechtelijke bevel tot aanhouding negeerden. En bovendien gingen ze steeds verder met hun uitlokking, door hem nog eens in de val te lokken met een pseudokoop van drugs. Dat alles is juridische dynamiet. De verdediging kan hiermee de hele zaak opblazen en hun cliënten vrij de straat op jagen."

Het bleef even stil aan de andere kant van de lijn. "Wie was er nog van de collega's?"

"Alleen Tommeke D'Haese, maar die krijgt zijn feiten niet op een rijtje. Zijn woordenschat reikt niet verder dan gebroken benen, bloed en sperma."

"Goed", schrijf dat stuk snel. "En laat die andere zaak over die boer die zijn geiten te grazen nam maar vallen, daar stuur ik Daems wel op af."

Even later scheurde Aart in zijn oude Fiat tegen veel te hoge snelheid over de ring. Er lag een wit ijslaagje over de oplopende berm naast de snelweg. Trage slierten mist stegen op boven de stad. Antwerpen leek te ijsdampen te ademen.

"Er valt niets aan te veranderen." Hij zei het hardop.

Zijn Sanne. Sjit. Het klonk nu al vreemd. Bezittelijke voornaamwoorden zijn bizarre dingen. Ze klinken perfect normaal als je ze toepast op voorwerpen, mijn

auto, mijn jas... maar zet er een mens achter en plots is er die draagwijdte die je helemaal niet bedoeld had. 'Mijn Sanne,' hij had het verdomme nog zo uitgesproken het voorbije weekend. Terwijl hij wist wat er komen zou, ja, wat er komen moest. Weken had die ene zinsnede een zeurend bestaan geleid in zijn hoofd: 'ik zie ons geen toekomst samen hebben.' Er was aan getimmerd en geschaafd aan die zin, woorden waren er aan toegevoegd en verwijderd, betekenissen binnenstebuiten gekeerd. Tot er zoveel versies van bestonden dat hij besloot het aan het toeval over te laten en het gevoel van het moment.

Er viel niets aan te veranderen. Hij kon de klok niet terugdraaien.

Op de redactie was de namiddagstress nog niet begonnen. Hij was vroeg. Rechtbank ratten zoals hij waren al van vanochtend in de weer. Terwijl de collega's van binnenland nu pas in actie kwamen was hij meestal om 9u al aan het rondsluipen in de rechtbank, op zoek naar nieuws, beschikbaar voor advocaten in hun toga's die strategieën wilden testen of magistraten die een lekje wilden organiseren. Op een goede dag had hij tegen de middag genoeg materiaal verzameld en kon hij gaan inblikken. Twee of drie stukken naargelang de grootte. Als hij niet de klad in zijn vingers had, en als hij niet in de namiddag nog de baan op moest voor wat hard nieuws of een reconstructie, lukte het doorgaans om tegen 6u zijn biezen te pakken.

"Ha chef." Hij knikte naar Severijns die haastig voorbij beende, de glazen klapdeuren door, op weg naar boven leek het.

Nu weer naar boven? Na het conflict van vorige week met het management dacht iedereen op de redactievloer hetzelfde als Severijns naar boven ging.

Aart haalde zijn schouders op, schoof achter zijn scherm en logde in. Eerst het stuk over het undercoverdebacle. Dan nog twee prutsen uit de vuilbak van de persmagistraat. Een hold-up bij een krantenboer. Een jongeman verschalkte de zaakvoerster door zich voor te doen als een leverancier van snoepjes. En dan nog een brandstichting op een speelpleintje van enkele kwajongens die een oplossing dachten gevonden te hebben voor de overvolle vuilbakken.

Vier uur. Tijd voor een kop thee. Ondertussen waren de meeste collega's opgedaagd en druk bezig hun teksten te maken.

Twee dagen per week deed hij nog eindredactie. Stukken nakijken van andere redacteurs. Niet zijn favoriete bezigheid, maar het gaf hem wel een gevoel van macht. Hij kon zo zeggen waar ze geknoeid hadden, wanneer hun zinnen weerhaken hadden. Of wanneer het goed was gegaan, als het materiaal zich vlot in een verhaal had laten kneden. De beste pennen waren zij die de tierlantijnen uit hun teksten weerden en de feiten of de mensen zelf hun verhaal lieten

vertellen. Hij had daar een theorie over. Volgens Aart functioneert een mens essentieel op verhalen. Hij dacht terug aan de discussies die hij daarover had met collega's. Met Werner, de cynicus. Of met Pol, de goedgelovige. Of met Miranda, die hem in zijn gezicht uitlachte met zijn benadering. "Een verhaal is pas een verhaal wanneer wij het neergeschreven hebben en het de dag erna in de krant staat", zei ze. "Het zijn geen loshangende oerdingen - niet de metafysische krachten die jij ervan wil maken" (dat laatste zei ze met haast onverholen weerzin). "Er zijn alleen eindeloos veel feiten en feitjes. En een mens zijn leven wordt bepaald door al die kleine feiten samen. Verstandige mensen proberen de feiten naar hun hand te zetten door goede keuzes te maken, domme mensen laten zichzelf die feiten overkomen. En de derde soort, de filosofen, (terwijl keek ze Aart geringschattend aan) zijn diegenen die alleen maar eindeloos palaveren over het veronderstelde verband tussen de feiten. Maar een verhaal is dat dus niet. Wij maken het verhaal door die feiten aan elkaar te schrijven in een tekst waarmee we onze lezers kunnen informeren. Een schrijver maakt een verhaal om zijn lezers te amuseren."

"En wat dan met de verhalen die mensen je vertellen op straat van iets dat ze gezien of meegemaakt hebben, Miranda? Hoe noem je dat dan? Een gekleurde versie van de ongepolijste feiten? Klaar om door ons, kampioenen van de lyrische logica, bewakers van het menselijk geheugen, voorzien te worden van een inleiding, midden en een slot? Wat doe je bijvoorbeeld met het verhaal van die uitgewezen familie uit Sierra Leone gisteren? Als dat ook slechts een opeenstapeling van feiten is..." Daarop was hij boos weggelopen. Hoe kan je nu de verhalen van mensen goed brengen en ze plaatsen voor je lezers als je geen respect betoont voor hun dragers, zij die alles aan den lijve hebben meegemaakt. Het zijn precies die verhalen die de mensen moeten lezen zodat ze respect en inlevingsvermogen kunnen ontwikkelen voor andere dan de dominante verhalen.

Miranda behoorde tot een speciaal ras van journalisten. Je had de cynici onder het journaal, waarschijnlijk de meerderheid, en je had de opper-cynici, echte rationalisten zoals Miranda. En toch kon hij haar teksten wel smaken. Ze waren onveranderlijk degelijk en betrouwbaar. En met haar opinies wist je op voorhand waar je aan toe was, hoe shockerend ze hem ook overkwamen.

Diezelfde avond trok Aart om 11 uur de deur van het appartementsgebouw achter zich dicht. Het sneeuwde zachtjes en onder het gele licht van de straatlantaarns leek de stad een sprookje. Een te mooie avond om binnen te

blijven. Het vrijgezellenbestaan had zijn voordelen. Je kan naar buiten stappen als je zin hebt en op elk uur van de nacht de stad in trekken.

Er is te veel onbestemds aan het lot van de moderne mens, dacht hij. Kijk naar jezelf. Je vertelt je vriendin dat je uit de relatie wil stappen en meteen staat alles wat je droomde op losse schroeven. Er zijn geen richtlijnen, er is geen instantie waarbij je terecht kan voor raad.

Hij stond even stil en keek naar de tippen van zijn schoenen waarop de sneeuwvlokken neerdaalden. Het doffe gedaver van een tram deed hem opkijken. Het tramstel was leeg. Terwijl het voertuig in de verte verdween, probeerde hij het beeld van het lege tramstel vast te houden.

Hoe passend, dacht hij en hij wachtte tot de stilte terug was. Toen draaide hij zich om liep richting centrum. De sneeuw kraakte onder zijn voeten.

't Zwart Schaap was een kleine jazzkroeg in het oude centrum van de stad. Er stond een grote kachel die de plaats in nam van bijna twee tafeltjes, maar in de winter lokte ze meer mensen dan dat er plaats voor was. Achter de tapkast stond Claus, een Duitse student die er zijn missie van maakte zoveel mogelijk diploma's te verzamelen en zijn intrede in het reguliere arbeidscircuit zo lang mogelijk uit te stellen. Hij financierde zijn studies aan de academie door het café te bestieren. En het moet gezegd: hij had een vaardige hand in het tappen van glazen bier. De whiskyflessen op zijn plank waren stuk voor stuk heerlijkheden voor de kenners. Hij verstond de kunst mensen zich op hun gemak te helpen voelen. Hij straalde een soort discrete beschikbaarheid uit voor zijn klanten.

Vanavond was er niet te veel volk. Aart trok een barkruk onder zijn billen en legde zijn notaboekje op de tapkast.

"Een duvel graag Claus."

"En Aart, nog aan het werk", vroeg Claus enigszins sarcastisch terwijl hij een duvelglas omdraaide en het naast het notaboekje neerzette. Claus had niet veel op met journalisten maar Aart mocht hem wel. Als Claus tijd had kon je met hem praten over zowat alles.

"Je weet toch dat ik dat boekje steeds bij me heb. Stel dus niet zulke nutteloze vragen en geef me mijn bier. En een pakje sigaretten ook."

Claus deed zwijgend wat hem gevraagd werd. Toen ging hij koffie maken voor het drietal vriendinnen aan het tafeltje bij het raam.

Aart verzonk weer in gedachten.

"Een vriendin zei ooit dat mannen langer kind blijven omdat ze niet voelen dat ze ouder worden. 't is te zeggen, ze hebben altijd een aanleiding nodig om ze bij de les van het leven te halen. Vrouwen voelen elke maand opnieuw aan hun lichaam dat ze verouderen. Ze kunnen zichzelf niets wijsmaken."

"Serieus", hoorde Aart zichzelf nogal verbaasd opmerken. Claus keek hem aan met een peinzende blik in zijn ogen.

"Mannen daarentegen worden 48 en lopen plots tegen hun beperkingen aan. Hun prostaat, waarvan ze het bestaan tevoren alleen kenden uit damesbladen die hun door hun vriendinnen werden voorgelezen, dat infame mannelijke orgaan, begint te sputteren. Of ze komen tot de ontdekking dat ze hun vrouw op de dansvloer niet meer ongestraft de hoogte in kunnen heffen want ze gaan door hun rug. Of erger: in bed laat hun geslacht het afweten. En dan verglijden ze haast ongemerkt in een depressie, want mannen zijn de grootste lafaards. Op geen tijd zijn ze enkel nog in staat tot zielig zelfbeklag."

"Het klinkt alsof je dat zelf hebt ondervonden."

"Mijn vader zaliger. Ik heb dat bij hem gezien."

"Het spijt me, ik wist niet dat je je vader verloor."

"Jij bent toch nog geen dertig of wel?"

"Negenentwintig. Nog twee maand. Je mag voor mij al een vat op zij zetten. Zeg, en wat kun je me nog zoal vertellen over het man-vrouw complex?" Claus had duidelijk nog meer vertoog in zijn mars. Aart ging wat rechter zitten en stak een sigaret op.

"In het leven van een man is er slechts één constante: zijn slip strijkt over zijn geslacht wanneer hij zijn broek aan of uit doet. Er is niet aan te ontkomen: zijn buitenboordorgaan is alles bepalend bij zijn acties. En dan heb ik het nog niet over seks. Dat geslacht is gewoon een stuk van hem dat buiten hangt en dat moet beschermd worden met het 'mannelijk aura'."

"Jaja, en bij een vrouw zit alles vanbinnen. Vandaar haar bescheidener natuur en haar nood aan voorspel. Is dat allemaal niet wat te eenvoudig voorgesteld Claus? Ik zit ook niet de hele tijd aan seks te denken hoor, in tegenstelling tot wat de gazetten en reclame ons elke dag willen wijsmaken. Vertel me eens iets dat ik niet weet. En pak dan zelf ook iets om te drinken want ik wordt er dorstig van als jij zo de droge uithangt."

Claus kon een glimlach niet onderdrukken.

"Rustig, rustig. Ik zie wel dat je het moeilijk hebt. Heb je het uitgemaakt met je vriendin?"

"Valt het op? Ik wil er eigenlijk niet over praten. Waarom vroeg je naar mijn leeftijd?"

"Omdat je me het gevoel geeft een wereldwijd persoon te zijn. En vermits mijn grootste ambitie bestaat in het verwerven van grote wijsheid wil ik weten hoe lang ik nog moet leven vooraleer ik dat stadium bereik..."

Aart moest lachen. Jij bent gewoon een ordinaire charmeur. Maar het siert je dat je die complimenten niet alleen voor de vrouwen reserveert.

"Waarom zou ik? Het kan mooi zijn aan beide zijden van het water. Hij knipoogde."

"Wel wel Claus... Nu, voor mij hou je het maar bij woorden. Ik ben strikt hetero." Hij zuchtte uitgebreid en dronk van de breeze die hij zichzelf met een elegant gebaar had ingeschonken. "Weet ik wel hoor. Je hoeft het niet zo expliciet te zeggen. Het is al zonde genoeg..."

"Ik ben alleen maar duidelijk. Trouwens, ik kom net uit een relatie, zoals je zelf zo goed opmerkte. Het is niet het moment voor nieuwe avonturen."

"Haha, dat zeg je nu. Wel, hoeveel wil je erop verwedden dat je binnen de maand glunderend mijn zaak hier binnen stapt met je hoofd in de wolken?"

"Geen kans van, mijn beste Claus. En stop nu maar met dat gehengel. Vertel me liever eens hoe dat verhaal met die dronken politicus afgelopen is vorige week. Die was toch hier van zijn barkruk gevallen?"

Het was bijna 3 uur wanneer Aart zijn bed opzoekt. Hij kuste voor de zoveelste keer zijn handen dat hij niet van negen tot vijf werkte.

"Aart? Hoor je me?"

"Ssjt, ik hoor je", fluisterde Aart in zijn gsm - hij wist nog steeds niet hoe hij het ding stiller moest zetten. "Ik zit in de rechtbank. De rechter gaat zo uitspreken."

"Wat zeg je? Ik hoor je niet."

Haastig schoof hij de stoel achteruit, en liep snel het gangpad af naar buiten. Hij negeerde de verstoorde blikken van de agent die de deuren van de zaal voor hem open hield.

"Ja Sam, ik ben buiten. Wil je in het vervolg wat minder roepen in de telefoon? Zelfs de rechter hoorde je en onze vriend Rony Deventer draaide zich al om naar de zaal."

"Wie?"

"Laat maar. De valsmunter waar ik het vorige week over had, weet je nog? En, waarvoor belde je? Snel graag, want ik mis de ondervraging."

"Sorry. Ja, nee, ik wilde gewoon afspreken om vanavond naar Club Azucar te gaan."

"Ah, natuurlijk, goed, ik zal wel rond 8 uur vanavond gedaan hebben. Kom je me rond 9 halen? Tot dan. Enne... bedankt Sam."

Terug binnen was de rechter de politie de mantel aan het uitvegen.

"U hebt een juridische blunder van formaat gepleegd", zei rechter Siermond met lijkige stem.

"In plaats van de beklagde aan te houden, zoals uw agenten verplicht waren, gooiden zij het op een akkoordje met mijnheer Deventer en vroegen ze hem te infiltreren in een drugsbende. Een veroordeelde man die onder aanhoudingsmandaat stond. Een order vanwege de rechtbank van Brussel dat door uw diensten bewust naast zich neer werd gelegd. U moet toch geweten hebben dat u daarmee uw bewijslast een oneigenlijk karakter geeft?"

De zaal stond ondertussen vol met toga's, alle grote kleppers waren er. Alle collega's waren ook opgedaagd. Televisie had zijn camera's opgesteld aan de uitgang, klaar om de verdediging te laten triomferen op de buis. Aart verkneukelde zich nog eens bij de herinnering aan de reacties op zijn stuk vorige week. Hij was de man die de kat de bel had aangeboden in de media. Hij was degene die de draagwijdte van het dossier onmiddellijk juist had ingeschat en bij

Severijns op de voorpagina had aangedrongen. Wat hem de dag erna complimenten had opgeleverd van de collega's.

"Mijn mannen stonden heel dicht bij het oprollen van het drugsnetwerk, mijnheer de voorzitter", zei de politiechef traag. Zijn stem piepte een beetje. Hij hield zijn blik strak gericht op de foto van de koning die achter de rug van de rechter hing. Het leek alsof de kader wat scheef was gaan hangen, alsof de vorst zijn afkeuren liet blijken voor zoveel politieel geknoei.

"Wel, ik kan niet anders dan hier de vrijspraak vorderen. Dat de speurders met medeweten van hun superieuren beklagde Ronny Deventer ongemoeid lieten en bovendien met de man samenwerkten, daar bestaat binnen de wet geen verschoningsgrond voor. Ik hoop dat met name ook het parket zijn verantwoordelijkheid in deze zaak beseft."

Daarop stond Siermond op en, ongewoon bruusk voor zijn doen, beende hij op de deuren van de beraadslagingkamer af. De griffier haastte zich recht te staan. Bijzitter Berkhof keek nog even onbewogen de zaal in terwijl iedereen die neerzat recht stond, verliet dan eveneens zijn stoel achter de rechterbank en verdween achter Siermond waarna de zaalbode de beide deuren dichttrok.

Onmiddellijk barstte het geroezemoes los. Aart haastte zich naar strafpleiter Vervoort die achteraan in de zaal met enkele confraters stond te praten. Vervoort was altijd een bron voor snedig commentaar, ook al had hij formeel niets met deze zaak te maken.

"Meester Vervoort, wat is uw gevoel bij deze uitspraak?" In zijn ooghoeken zag Aart hoe Tom d'Haese probeerde bij de verdediging te raken, die werd belegerd door alle collega's.

"Voldoening. Schuldig en toch vrijspraak, je moet het maar doen. Het parket en de politie zijn hier zwaar over de schreef gegaan. Met dit onvermijdelijke vonnis heeft rechter Siermond de puntjes op de i gezet. Niemand staat boven de wet. Is dat voldoende?"

"Bedankt Meester Vervoort." Aart wandelde rustig naar buiten om het nieuws door te bellen naar de redactie.

Rijst met paprika en quornburger. Dat was Aarts eigen armemensenmaaltijd. Hij geloofde in een Spartaans dieet om zijn lichaam strak en lenig te houden. En bovendien was het goedkoop. Hij floot een deuntje. Terwijl Aart met zijn lepel in de aanbakkende rijst rommelde zag hij in zijn rechterooghoek iets zwarts onder het raamkozijn van de kast naar de muur rennen. Bliksemsnel draaide hij zich om, zakte door zijn knieën en dook op het geschubde ondier af dat een halve seconde aarzelde en daarmee een kruis zette over zijn miserabele leventje.

"De lepels zijn niet meer wat ze geweest zijn", zei Aart hardop toen hij het kromgebogen exemplaar bekeek waarmee hij zonet een zoete moord had gepleegd. Aan de bolle kant kleefde het gehavende lichaam van een volwassen kakkerlak, de pootjes bewogen nog zwakjes in het luchtledige. Met enige weerzin bekeek hij het slachtoffer. Het was de eerste keer dat hij er eentje op heterdaad had kunnen betrappen maar dat ze er al langer waren stond vast.

"Morgen haal ik enkele valletjes voor je familie. Want jij bent hier vast niet alleen hé vriend? En op onze huisbaas moet ik niet rekenen om met jullie soort af te rekenen." Aart duwde met zijn voet op het voethendeltje van het vuilbakje.

"Ai, geen zakje meer. Tja, waar dan met jou naar toe?" Aart weifelde even. "Ik moet je kwijt want wie weet laat jij hier straks je eitjes vallen en dan komt je nageslacht morgen wraak nemen." De tijd drong. Straks is Sam hier, dacht hij. Daarna keek hij naar buiten. Het regende. Hij stapte op het raam af, opende het, stak zijn hoofd naar buiten, keek snel heen en weer en probeerde het kleine kadaver van de lepel te schudden. Het verrekte beest bleef plakken. Hij veegde de bolle kant van de lepel af aan het raamkozijn - het geplette bruine lijfje tuimelde naar beneden.

Een kwartier later stond hij voor de spiegel in zijn minibadkamertje, zijn laatste portie rijst met paprika en quornburger door te slikken. Zijn haar zag er niet uit maar er was geen tijd meer om het te wassen. Dan maar wat gel erin. Hij had een hekel aan die weerborstel op zijn kruin, het deed hem eruit zien als een onnozelaar. Terwijl hij de zacht glimmende pasta - diamond gloss styling gel, Sanne had de tube bij hem laten liggen - door zijn weerbarstige haren haalde kreeg hij plots weer eens dat vreemde gevoel dat er iemand door zijn ogen meekeek. Hij verstijfde even en keek zichzelf strak in de ogen. Het was een fantasie natuurlijk maar tegelijk was het gevoel dat het echt was een deel van de fantasie en hij liet zich erdoor meeslepen. Het volgende moment keek Sanne hem aan in de spiegel, hij verbeelde zich dat ze met hem spotte omdat hij met zijn opengesperde ogen de bewegingen van zijn gezichtspieren monsterde. Ze zag hoe hij op de spiegel focuste en zijn hoofd van links naar rechts bewoog, de lengte van zijn bakkebaarden bestudeerde, zijn reukorgaan in profiel bekeek. Hij staaarde naar zijn lippen die ze had gekust. Ze waren vol maar enigszins vormeloos had Daisy van de modebijlage hem eens gezegd. Sanne kon er niet mee lachen toen hij het haar vertelde. Aart moest haar tegenhouden of ze zou Daisy een oplawaai gaan geven zijn. Hij herinnerde zich hoe hij, in plaats van vertederd te zijn, zich over die reactie had geërgerd en hoe Sanne dat niet had begrepen.

De bel ging. Aart waste zijn handen en liep naar de parlefoon.

"Dag Sam, kom je nog even naar boven?"

Sam was een oude vriend. Het soort vrienden dat je maakt tijdens je jeugd en waarmee je de lastige tienerjaren doormaakt. Je deelt lief en leed, hangt samen uren aan de toog van het jeugdhuis, leuteren over de laatste dansrage of cultfilm. Je ontloopt samen de ouderlijke controle om zaterdagavond clandestien de beest te gaan uithangen in de discotheek. Zondagmorgen samen de coole zombie uithangen in de jeugdbeweging terwijl je voor het kleine grut bosspellen verzint en een godganse morgen samen loopt te proesten om de drank uit te zweten. Dat was hun jeugd geweest samen.

En dan is de middelbare school voorbij, je trekt elk naar een andere stad om te studeren en je speelt elkaar kwijt. Het duurde vijf jaar eer ze elkaar terug zagen. Hun verhouding was vreemd veranderd. Vroeger had hij naar Sam opgekeken, vlotte Sam die zo gemakkelijk contact legde. Voor Aart was Sam iemand die hem herinnerde aan zijn onzekere jeugd. Toch werden ze opnieuw vrienden, misschien niet meer de boezemvrienden van weleer maar toch vrienden. Soms dacht Aart dat ze te zeer uiteen gegroeid waren. Was het überhaupt wel mogelijk op je dertigste nog relaties te hebben van dezelfde intensiteit als op je zeventiende? Niettemin was hij blij met deze vriendschap, Sam was één van de pijlers in zijn erratisch bestaan van wisselende relaties. Een pijler waar hij op kon vertrouwen.

"Sorry van vanochtend Aart, ik had niet door dat ik stoorde." Sam hing zijn kletsnatte jas op een stoel en plofte neer op de fauteuil.

"Ach vergeet het, ik kan gewoon nog niet goed met die nieuwe gsm overweg. Je kent dat, zo'n ding begint plots zo luid te zingen en je krijgt het geluid niet meteen af dus neem je maar op. En de assisenzaal is een grote ruimte en de muren hebben er oren."

"Hoe is het afgelopen met die crimineel, die Deventer?"

"OK." Aart zuchtte. "Deventer is dus een valsmunter. Hij maakte vals geld, veel vals geld."

"En waarom is hij dan vrijgesproken?"

"Wacht Sam. Hij was veroordeeld bij verstek. De flikken moesten hem zoeken en aanhouden. Ze vonden hem ook. Maar in plaats van de man in te rekenen en hem achter de tralies te stoppen hebben ze het op een akkoordje gegoooid met hem. De flikken zagen hun kans schoon in een grote drugszaak en zetten hem daarvoor in als infiltrant."

Sam floot. "Zonder toestemming van de rechter?"

"Yep. Je had Siermond moeten zien. Ijzig was hij. Ik heb hem nog nooit zo gezien. Maar als je alles wil weten, lees dan mijn stuk van morgen in de krant. Je zult er niet naast kunnen kijken", voegde hij er monkelend aan toe.

"Wat? Voorpagina? Alweer, Aart man, je bent aan het scoren de laatste tijd..."

Aart was even naar achter gelopen. "Ik doe nog even een extra trui aan."

Sam stond op en begon rond te slenteren. Dat deed hij altijd na hoogstens vijf minuten. Terwijl Aart de kamer weer binnenkwam bleef hij stil staan voor het prikbord. Het hing vol foto's. "Hoe gaat het ondertussen?" Hij knikte veelbetekenend naar een foto van Aart en Sanne. Ze stonden hand in hand in een zomers veld. Het was een foto van vorige zomer.

"Het is gedaan. Je weet toch dat het eraan kwam." Het kwam er korzeliqer uit dan hij wilde. "Sorry." Aart slikte. "Ik zal de foto beter weghalen. Die hoort thuis in de doos 'definitief voorbij' - ik ben nog niet veel thuis geweest de voorbije dagen." Hij voegde de daad bij het woord, haalde de foto van het bord en gooide hem omgekeerd op tafel.

"Kijk Aart, ik heb altijd gezegd dat je niet moet blijven proberen lijmen wat niet te lijmen valt. Jullie relatie kwakkelde al maanden. Heb ik gelijk of niet?" Hij pakte Aart bij de schouders en keek hem aan. "Nu is het tenminste duidelijk."

"Je hebt gelijk, ik weet het wel. Maar soms bekruipt me de twijfel. Ik weet niet of ik het aankan, alleen zijn bedoel ik."

Sam barste in lachen uit. "Jij? Kom kom Aart - hier geef je wel blijk van weinig zelfkennis. Als er iemand is die dat kan, dan jij wel. Ben jij niet degene die mij, op je meest filosofische momenten, probeerde te overtuigen van de eenzaamheid van het menselijk bestaan." Hij trok zijn ogen wijd open, legde zijn hand om Aarts nek en duwde zijn vinger dreigend onder diens neus. Dan sprak hij met pseudo bezopen stem: "wij zijn fundamenteel alleen Sam, en al onze relaties zijn slechts tijdelijke zinsbegoochelingen."

Aart lachte.

"...Om vervolgens een discours af te steken over het gebrek aan sociale verantwoordelijkheid van de mensen." Sam liet Aart los en vervolgde onverstoort. "Maar laat me iets anders zeggen, Aart. Ik wil wedden dat je binnen de maand weer verliefd bent op iemand anders. Ik ken je."

"Sam, wat ben jij? Een pratende horoscoop of zo. Stop ermee. Kom, we zijn ermee weg. Ik heb dringend een pint nodig, en wat luide salsa, zodat ik niet meer naar jouw gezwets hoeft te luisteren." Aart sloeg Sam op de schouders.

Even later fietsten ze over de glibberige kasseien. Het regende nog steeds pijpenstelen. De sneeuw van de dag ervoor had plaats gemaakt voor een dikke smurrie laag.